

Nieuwsbrief

Ein Bustan

Vriendenkring Nederland

- Advent 2009 - Jaargang 3. - nr 2.

Inhoud:

- Cornelis Boogerd: Bij deze uitgave - 1. Amir Shlomian : Nieuwe uitdagingen voor Ein Bustan - 2. Yaël Maayan : De achtertuin van de "onafhankelijkheidsoorlog" - 3. Farah Dosani : Opgave en ontwikkeling van Ein Bustan - 4. Anat Tulnai : Ik ben wie ik ben, en ik ben gelukkig zoals ik ben... - 5. Jímlat Sa'adya : De vreugde in haar ogen... - 6. Cornelis Boogerd : Nieuwe wegen voor de vrije scholen in Israël - 7. Activiteiten 8. Over de Werkgroep Ein Bustan Nederland - Colofon/ Hoe U Ein Bustan kunt steunen.

Een Andere Wereld Is Mogelijk

De kinderen van Ein Bustan groeten U

Wat is Ein Bustan?

Ein Bustan is een vrije kleuterschool in Israël, waar Joodse en Arabische kinderen gemengd zijn. Ook de leerkrachten zijn van Joodse en Arabische afkomst. En niet alleen worden daar zowel de Hebreeuwse- als de Arabische taal gesproken, maar alle kinderen vieren er ook de belangrijke religieuze feesten van beide culturen. Dit in de hoop, dat die kinderen niet zullen vervreemden van de cultuur die direct naast hen leeft, maar een weg zullen vinden om in hun latere leven op een vreedzame en vruchtbare manier met hen samen te leven.

De persoonlijke berichten in deze Nieuwsbrief maken duidelijk hoe ingrijpend deze moedige stap is in het leven van de betrokken mensen. U kunt de vorige nummers van de Nieuwsbrief vinden op de website van Ein Bustan: www.ein-bustan.org, onder het kopje: Nederlands.

Cornelis Boogerd - Bij deze uitgave van de Nieuwsbrief

De kinderen in Ein Bustan steken een kaarsje aan om de Sabbath te begroeten en zingen:

Met Gods hulp zullen wij in vrede leven

Jouw lichtje is klein, maar het licht in mijn hart is groot

Met Gods hulp zullen wij in vrede leven

Leven in angst

Het is voor ons in Nederland moeilijk voorstelbaar wat het betekent om in een omgeving vol angst, haat en frustratie te leven. Wat voor de Joden de 'onafhankelijkheidsoorlog' is, noemen de Palestijnen de 'Naqba', de 'Catastrofe'. Sinds die oorlog in 1948 tot het oprichten van de 'Joodse staat Israel' leidde, zijn de spanningen en het wantrouwen alleen toegenomen. Ook het jaar 2009 begon met een oorlog, ditmaal tegen Gaza. Die oorlog werd door 90% van de Joodse bevolking toegejuigd, meer dan de helft wilde daar ook nog niet mee ophouden. In de vorige Nieuwsbrief schreven we daarover. Vlak na de oorlog won de hardliner Netanyahu de verkiezingen. In de Palestijnse gebieden op de westoever van de Jordaan verslechtert de situatie ook. Een half miljoen Joodse kolonisten hebben zich er gevestigd, tegen de internationale verdragen in, en maken het vinden van een oplossing steeds uitzichtlozer. Zij hebben 80% van het water in gebruik, vernietigen boomgaarden en irrigatiesystemen, en legden er 'Jews-only' wegen aan met check-points door het gebied. Internationaal dringt Israel aan op confrontatie met Iran dat het proliferatieverdrag heeft getekend, in tegenstelling tot Israël dat al jaren een illegale atoommacht is. Daarbij neemt de laatste maanden de dreiging van een nieuwe oorlog met Libanon weer toe. Het ziet er dus niet zo vrolijk uit.

Waarom is dat eigenlijk nodig zo? Uit de berichten in de Nieuwsbrieven wordt duidelijk hoe beperkt en éénzijdig het beeld is, dat Joodse kinderen met de paplepel meekrijgen. Kinderen van beide bevolkingsgroepen leren elkaar niet kennen op school, over historische feiten zoals de de 'Naqba' horen Joodse kinderen niets. Het centrale thema is de Joodse staat die met alle geweld gevestigd moest worden, en zich steeds scherper profileert. Zo staat in het paspoort van een Joodse Israeli: 'Jood', en niet: 'Israeli'. Het land is voor het grootste deel in bezit van het New Israel Fund, een particuliere organisatie met een ethnische doelstelling. Hierdoor is het voor niet-Joodse burgers bijna onmogelijk om land te kopen. Het Joodse karakter van de staat levert echter grote problemen op. Wat te doen met de 20% niet-Joden, die niet verdreven werden in 1948? Daarover rouleren wilde plannen. En wat te doen, wanneer een 'zuivere' ethnische staat bereikt zou zijn? Hoe zou zo'n staat tussen de buurlanden en in de internationale gemeenschap functioneren? Hoe zouden zij met anders-denkende Israelis omgaan? Je moet er niet aan denken. En het alternatief lijkt toch zo eenvoudig: Geef iedereen dezelfde individuele burgerrechten, en het maakt niet uit of je in Palestina of in Israël woont.

De opgaven van Ein Bustan

Een fundamentele verandering kan echter niet van bovenaf worden opgelegd. Het

moet uit de mensen zelf komen, mensen die de historische werkelijkheid onder ogen willen zien, en met anderen op een respectvolle en vreedzame manier willen samenleven. Zulke mensen komen er steeds meer, en één van de initiatieven in die richting is de gemengde vrije kleuterschool Ein Bustan.

Wie de ontwikkeling van Ein Bustan volgt, zal zich verbazen over de energie en het enthousiasme waarmee deze mensen hun ideaal realiseren. Het werken in de tweetalige gemengde kleuterschool neemt vele nieuwe uitdagingen met zich mee, die lang niet allemaal van te voren konden worden overzien.

De eerste opgave was om een menselijke bedding te vormen, die een dergelijk ongewoon initiatief zou kunnen dragen in een onwennige tot vijandelijke omgeving. Dat is gelukt, en op die basis kon de kleuterschool worden opgebouwd.

Het pedagogisch werken met twee culturen en twee talen in een kleuterklas is een volgende opgave, die ten dele vanaf de grond moet worden onderzocht. De kleuterschool gaat daar werkelijk op in, en organiseert seminars op dat gebied, waarbij ook deskundigen van buiten worden uitgenodigd.

Een derde opgave is erin gelegen, om de kleuterschool organisatorisch en financieel gezond te maken en te houden. Na de eerste jaren veel steun te hebben ontvangen is nu de overheidssubsidie eindelijk rond. Er is echter nog steeds extra steun nodig voor allerlei zaken, zoals men liet weten. Bijvoorbeeld voor opleiding, administratie, gebouw en voor allerlei activiteiten die deze werkwijze verder verdiepen en verbreiden. Met de steun van donateurs kunnen die activiteiten worden bekostigd.

Een vierde opgave diende zich met name in het laatste halfjaar aan. De kleuterschool krijgt na vier jaar steeds meer bekendheid. Er wordt een netwerk opgebouwd met gelijkgezinde mensen, die ook een weg naar een vreedzame samenleving zoeken. In dat perspectief organiseerde Ein Bustan een bijeenkomst voor mensen uit de vrije school beweging in Israël, om de vragen rond bi-culturele opvoeding aan te spreken. Zo opent Ein Bustan ook binnen de vrije school beweging nieuwe perspectieven en concepten, en geeft mensen hoop dat veranderingen mogelijk zijn.

In deze Nieuwsbrief schrijft *Amir Shlomian* over deze nieuwste ontwikkelingen. Verder is er een rapportage van *Farah Dosina*, een Amerikaans-Arabische journaliste die Ein Bustan bezocht en met allerlei mensen sprak. *Yaël Maayan* laat ons haar persoonlijke ontdekkingstocht meebeleven die duidelijk maakt, hoe diep de verhoudingen scheef gegroeid zijn, en hoe moeilijk het is om een eerlijk beeld daarvan te vormen. Yaël vond aansluiting bij andere mensen die de 'achtertuin van de oorlog' willen opruimen. Mensen die in een bi-cultureel gezin in Israël leven hebben het extra moeilijk. Zij vallen tussen de kampen, zoals de Joodse moeder *Anat Tulnai* die met een Arabisch-Beoëine man getrouwd is. Anat schrijft over de betekenis van Ein Bustan voor hen. *Jimlat Sa'adya* is een Arabische moeder in Ein Bustan die over de vreugde van haar dochter Razal schrijft, wanneer ze wakker wordt en naar de kleuterschool mag gaan.

In zulke lotgevallen wordt ook duidelijk, wat moeilijke omstandigheden in mensen wakker kunnen roepen. Zij gaan een weg, die voor ons in Nederland niet zo door de omgeving uitgelokt wordt. Op die weg ontmoeten zij bijzondere opgaven en levensvragen. Door daar als echte pioniers mee te worstelen, ontwikkelen zij inzichten en ervaringen die voor de wereld van grote waarde zijn. Zo maken zij zichtbaar, dat ook bedrukkende omstandigheden kansen bieden waar je dankbaar voor kunt zijn. Maar je moet ze wel oppakken.

Cornelis Boogerd

Vertalingen in deze Nieuwsbrief (tenzij anders aangegeven):

- *Vanuit het Hebreeuws naar het Engels: Rachel Gottlieb*
- *Vanuit het Engels naar het Nederlands: Cornelis Boogerd*

1. Amir Shlomian : Nieuwe uitdagingen voor Ein Bustan – oktober 2009

Amir Shlomian

Beste vrienden, partners en sponsoren van Ein Bustan,

Het besluit om een Arabisch-Joodse kleuterschool te starten komt voort uit het geloof dat deze beide culturen, die naast elkaar- en toch niet samen leven, elkaar kunnen versterken en verrijken. Wij denken dat de grootste opgave die de mensheid op haar weg vindt, is om te leren luisteren naar elkaar, naar de behoeften en de pijn van de ander, en om elkaars persoonlijkheid, cultuur en idealen te leren begrijpen. Daarbij moeten we verder gaan dan onze eigen interpretatie van de werkelijkheid, verder dan de verschillen die ons soms vervreemden, en wie weet – misschien moeten we zelfs leren elkaar lief te hebben. Wij geloven dat een kind dat met kinderen van een andere cultuur naar de kleuterschool gaat, verrijkt wordt op een niet te overschatten manier. Ein Bustan heeft een grote invloed op de levens van zowel de Arabische- als de Joodse gezinnen en kinderen die naast elkaar spelen en leren.

Tijdens de zomervacantie werden pedagogische vragen opnieuw overwogen. Wij organiseerden opleidingen en verdieping. Mevrouw Shtamper deelde haar rijke ervaring met ons, om de ochtendkring in beide klassen te verbeteren. Daarin komen kinderen bijeen om te bewegen, te reciteren en te zingen. Het is een grote uitdaging om deze activiteiten tweetalig vorm te geven. Verder kwam dr. Ora Mor van de universiteit uit Haifa, een expert in tweetalige opvoeding. Met haar werkten we aan een basis voor ons tweetalige programma.

Pedagogische ontwikkeling en tweetalig leren.

In de vier jaar van ons bestaan leerden we dat de vrije school pedagogie wonderen kan doen om de culturele verschillen te overbruggen. Maar het kon ons nog niet helpen met onze tweetalige benadering. Tot het vijfde levensjaar is er geen probleem, omdat de kinderen de taal nog niet nodig hebben om te communiceren. Dat wordt echter cruciaal vanaf een jaar of vijf, en wij willen methodieken invoeren die speciaal op tweetaligheid gericht zijn, zoals in Zwitserland, België en Canada. Wij moeten ze eerst leren kennen, en dan aanpassen aan de locale verhoudingen en aan de vrije school pedagogie. Hopelijk met hulp van deskundigen op dat gebied.

Wij zijn ons er zeer van bewust, dat wanneer je de tweetalige communicatie verder wilt ontwikkelen, het niet genoeg is om de kinderen eenvoudig daaraan bloot te stellen. Zo'n praktijk zou zeker contraproductief zijn, en zou hen zelfs kunnen schaden door weerstand bij hen te wekken. Daarom proberen we een methode die op onze dagelijkse levens-praktijk gericht is. Om het bewustzijn van de kinderen te wekken voor de tweede taal, maakten we groepen van ongeveer 20 zelfstandige

naamwoorden die in de omgeving van de school gevonden worden, samen met enkele werkwoorden en bijvoeglijke naamwoorden. De leerkrachten proberen bewust deze woorden regelmatig te gebruiken en de kinderen aan te moedigen datzelfde te doen. Wij willen ook hun taalniveau nauwgezet volgen, en dan steeds na enkele weken het resultaat van deze methode evalueren en daarvan verslagen maken.

Amir en de kinderen in Ein Bustan

Vrije school pedagogie voor twee volken

Onze ervaringen maakten ons duidelijk, dat het onze opgave is om de tweetalige kleuterschool nog een stap verder te brengen – naar de eerste klas. Om een tweetalige lagere school op te richten hebben we nog een lange en moeilijke weg vóór ons : met ouders en ambtenaren spreken, een nieuw college vormen en opleiden, nieuwe leerlingen ontmoeten, enz. Op initiatief van Ein Bustan wordt er op 30 oktober een bijeenkomst georganiseerd onder de titel: "Vrije school pedagogie voor twee volken". Daarin worden de mogelijkheden onderzocht om tweetalige klassen als een deel van de vrije schoolbeweging in Israël te openen. De bijeenkomst wordt bezocht door vrije school leraren en deskundigen in tweetalige opvoeding. Er zullen vragen onderzocht worden als: Hoe kan de vrije school pedagogie een rol spelen in sociale rechtvaardigheid, en in het scheppen van bruggen tussen de twee volken in Israël? Waar en hoe kunnen wij een tweetalige school oprichten? Welke pedagogische en technische punten moeten er worden aangesproken? Hoe belangrijk zijn die? Welke opleiding hebben vrije school leraren nodig opdat zij met kinderen van twee culturen kunnen werken? Daarnaast zal een basisgesprek plaatsvinden over organisatorische en budgetaire vragen. Wij hopen dat er een landelijke werkgroep ontstaat die met deze vragen aan de slag gaat.

Heroverwogen wat we denken te weten

Ein Bustan werkt niet alleen voor het dagelijks functioneren van de twee klassen, maar ook met de betrokken volwassenen en anderen die in een bredere kring met de idealen van vriendschap en begrip verbonden zijn. Een voorbeeld daarvan is een actuele werkgroep van mensen die de 'andere kant' willen leren kennen. Het initiatief daarvoor nam één van de ouders van Ein Bustan. De groep wil kritisch de achtergronden van de oorlog in 1948 onderzoeken, die aan de oprichting van de staat Israël voorafging. In de geschiedenisboeken van de Joden is deze oorlog als de "bevrijdingsoorlog" bekend. Voor de Arabieren is dit hun "Naqba", de "Catastrofe".

In Ein Bustan werden we erg aangemoedigd door de steun die ons kleine project heeft ontvangen van vele verschillende kanten, zowel in Israel als daarbuiten, en wij waren verheugd om bezoekers te ontvangen. Een van deze bezoekers was de jonge Amerikaanse Moslim journaliste Farah Dosani, die een impressie over haar bezoek schreef. (ook in deze Nieuwsbrief, CB).

Onlangs zijn we begonnen samen te werken met de Salaam Shalom Educational Foundation (www.sashedf.org). De opvoedingspioniers Tally Bat Ami uit Ein Bustan en

Lana Nashrallah van de Arabische vrije school Tamrat El Zeitun in Shfaram, spraken tijdens een rondreis door de VS in september over "kinderen genezen door bruggen te bouwen tussen Joodse en Arabische kinderen".

Onze diep gevoelde dank gaat uit naar alle vrienden en donateurs. Uw hulp maakt ons project mogelijk.

Ein Bustan zend u onze warme wensen voor de winter,

Amir Shlomian

* * *

2. Yaël Maayan : de achtertuin van de 'onafhankelijkheidsoorlog'

Wat ligt er in uw achtertuin? In de mijne heb ik een oude matras op weg naar de vuilnis, een sproeier op weg naar de opbergschuur, wat gebroken pijpen, een oud frame van een matras, geplette plastic ballen. Er ligt hier altijd wel iets te wachten op een verandering van het seizoen, die mij dwingt om alles uit te zoeken wat ik een heel seizoen heb laten liggen. Ter vergelijking: wat is de 'achtertuin' van mijn Joodse identiteit? Stukken oorlog, mensen die stierven, hoop, half-ware historische feiten, en vele verhalen op de drempel van de opbergschuur.

Mijn persoonlijke behoefte om enige orde in de 'achtertuin' van mijn Joods-Israelische bewustzijn te scheppen begon toen ik in het leger diende, en in de oude stad van Jeruzalem was. Er leek iets niet te kloppen. Er verscheen een gat in mijn kennis, en ik moest stukken aan het verhaal toevoegen, zodat ik het héle verhaal kon vertellen in de juiste samenhang.

Je achtertuin opruimen betekent, dat je de 'voorkant', ofwel de representatieve kant voor een moment moet verlaten, en tijd moet maken voor datgene wat verborgen, ongeorganiseerd en ontkend was. Om orde te scheppen, om stukken aan het verhaal toe te voegen, om meer te begrijpen, en om meer te willen weten. Om verder te gaan met de ontdekkingsreis.

Ik begon de ontbrekende stukken in mijn verhaal te zoeken door de 'vijand' te bezoeken. Ik nam deel aan- en ondersteunde vele groepen, en door hen hoorde ik honderden verhalen, gedachten, ideeën en mogelijkheden. Mijn verhaal werd vaak opgebouwd en afgebroken. Er waren ondraaglijke momenten, maar ook mooie en

ontroerende momenten, en door dit alles heen – was het mogelijk om een glimp van waarheid te zien, wiens schoonheid onverstoord de weg bescheen.

Maar goed, ik wilde eigenlijk twee korte reizen met u delen, die ik met twee groepen Joodse Israelis ondernam in mijn huis in Tivon, onder de titel: "Een kritisch onderzoek naar de onafhankelijkheidsoorlog". Ieder van deze twee reizen bevatte 5 sessies van elk 2 ½ uur.

Ik begon deze reis met vrienden en bekenden met verschillende politieke achtergronden, maar met een basis van vertrouwdheid met verhalen die het gangbare verhaal over de aankomst in Israel, de bezetting van het land, en de oorlog die aan de geboorte van de staat Israel stond, weerspreken. Het doel was om samen te studeren, te luisteren naar de verschillende stemmen die er zijn, en te onderzoeken hoe we om kunnen gaan met nieuwe inzichten.

(De rustplaatsen onderweg bevatten het onderzoeken van een veelheid van verschillende teksten, films, presentaties – waarvan sommige zeer tegenstrijdig waren – en die alle povocerende vragen wekten over zionisme, Palestijnen, het conflict etc *Rachel*)

Ik wil graag iedereen bedanken, die aan deze sessies heeft meegedaan. Ik werd erg door hen beïnvloed. Wanneer we de complexiteit van ons beeld herkennen, kunnen we allemaal meer aandacht ontwikkelen voor het milde kloppen van het hart. Ik nodig iedereen uit, die geïnteresseerd is in zulke toekomstgroepen, om contact met mij op te nemen. Mischien laten we dan de juiste voetstappen na.

Yael Maayan

* * *

3. Farah Dosani – Een microcosmos van hoe het zou kunnen

Farah Dosani is een jonge journaliste uit de VS met een Arabische achtergrond. Zij bezocht Ein Bustan, sprak er met allerlei mensen en maakte daarvan deze reportage.

Ein Bustan : De eerste Arabisch-Joodse vrije kleuterschool in Israel

Shai Epstein brengt zijn driejarige zoontje Maayan bij een gehuurd gebouw in het Bedoeinendorp Chilf. Hij opent de houten poort en loopt langs de zandbak, de schommel en het konijnenhok op weg naar de klas. "De andere kleuterschool is twee minuten lopen," zegt hij, "deze is een kwartier rijden". Maar afstand is voor Epstein secundair. Dit is niet een gewone kleuterschool in Israël.

Zoals andere leidsters hun verhalen in één taal voorlezen, zo spreken de leerkrachten het hier twee talen. Zoals elders Rosh Hashanah óf Eid al-Fitr gevierd worden, zo vieren de kinderen hier beide feesten. In een land waar het gangbare onderwijs-systeem Arabieren en Joden scheidt, brengt deze kleuterschool hen samen.

Kinderen in de tuin van Ein Bustan

Ein Bustan is een Arabisch-Joodse kleuterschool in Israël. Men werkt er met de vrije school pedagogie om beide culturen samen te brengen, en is daarmee de eerste in zijn soort in dit land, misschien wel in de wereld. Het ideaal is om een brug te bouwen tussen culturen zegt Amir Shlomian, een vredesactivist, leraar, musicus en oprichter van de kleuterschool. Hij koos vanaf het begin voor vrije school pedagogie,

tweetaligheid en een multiculturele opzet.

De kleuterschool werd gerealiseerd door Shlomian en ouders van Kiryat Tivon en de omliggende Arabische dorpen Bosmat Tabun, Zubidat en Chilf, waar de kleuterschool is gevestigd.

Er is in Israel geen systeem waar Arabische en Joodse leerlingen gelijkwaardig samen kunnen studeren." zegt Rachel Gottlieb, wiens zoon de kleuterschool bezocht toen die begon in september 2005. "Wanneer je wilt dat kinderen deze ervaring wel hebben, dan moet je daar zelf voor zorgen".

Er zijn nu 28 Arabische en Joodse kinderen in Ein Bustan, in twee leeftijdsgroepen. Iedere groep wordt geleid door twee leerkrachten – een Arabische en een Joodse. Ieder is tweetalig, hoewel ze in de klas alleen hun eigen taal spreken.

De kinderen weten dat ze Arabisch of Joods zijn, zegt leidster Yael Levin. Maar het is de taal die het verschil maakt, meer dan politiek, ras of religie. De leerkrachten onderscheiden alleen Arabisch- of Joods sprekende kinderen, wanneer ze al een verschil maken. Nieuwe leerlingen kennen vaak maar één taal. De meeste Arabieren leren meestal uit noodzaak wel Hebreeuws op school. Zonder eenzelfde druk leren vele Joden echter nooit Arabisch. De kleuterschool biedt beiden die mogelijkheid. Toch zijn er vele overeenkomsten tussen de beide talen, die uit dezelfde taalfamilie komen, vele woorden lijken op elkaar of zijn gelijk. Dat geldt ook voor de naam Ein Bustan, die mede daarom gekozen werd.

"Verder", vertelt Rachel, "zijn in de vrije school de natuur, de seizoenen, kunst en muziek belangrijk, die kun je zonder taal genieten". De oprichters van Ein Bustan zien in de vrije school pedagogie een benadering, die goed past bij hun idealen van vrede en samenleven, en integreerden deze in alle aspecten van de kleuterschool. Deze pedagogie legt de verbinding tussen de leeftijd van een kind en de manier van leren in de school. Gesprekken over politiek en nieuws hoor je in de kleuterschool niet. Religie wordt meer een culturele expressie, en dogma's blijven buiten. "Wij zeggen niet: Pesach is voor de Joden, of Eid is voor de Arabieren, zegt leidster Yael Levin. Wij zeggen: "Het is Pesach, of het is Eid". In de vrije school worden de feesten tot hun bron teruggevoerd. Zo wordt Chanoeka gezien als het feest van het licht, en Eid-al-Fitr als een tijd om te schenken. Deze themas zijn universeel. Toch zijn enkele feestdagen moeilijker. Wat bekend is als 'onafhankelijkheidsdag' voor de Joden is bij de Arabieren de *al-Naqba*, ofwel de 'catastrofe'. Ein Bustan koos ervoor, geen van beide te vieren.

Amir Shlomian legt uit dat "de vrije school pedagogie een holistisch beeld van de mens heeft. Het biedt de brug tussen de culturen die Ein Bustan wil bouwen." Shlomian, die vrije schoolpedagogie studeerde in Engeland, is teleurgesteld in het Israelische schoolsysteem. Toen zijn zoon Avshalom de kleuterschool leeftijd bereikte, was er geen twijfel over dat het een vrije kleuterschool zou zijn. Maar ook dat was nog niet genoeg. "Ik had voor mijn 20e jaar nog nooit een Arabier ontmoet", vertelt hij. Tot op vandaag zijn de scholen in Israel nog steeds gescheiden. Zo broeiden er in 2004 plannen om Ein Bustan op te richten. In september 2005 opende de kleuterschool haar deuren voor 14 kinderen uit Kiryat Tivon, Bosmat Tabun en Chilf. "Er was een overvloed aan hulp, schenkingen en andere steun", zegt Rachel Gottlieb.

Maar de kleuterschool kende ook moeilijkheden. Sommige lokale bewoners waren tegen het initiatief. De gevoelens kwamen voort uit diep gewortelde haat en angst voor de andere bevolkingsgroep. Maar ook degenen die bij Ein Bustan waren betrokken kenden angst en twijfel. "Ik moest steeds opnieuw vragen beantwoorden van ouders die al hadden ingetekend en opnieuw zekerheid wilden", zegt Shlomian. "Het is makkelijk om te twijfelen. De grootste uitdaging lag in onze eigen ziel".

Voor veel ouders betekent Ein Bustan een kans, die ze zelf nooit hebben gehad.

"Arabische kinderen ontmoeten, je met hen te mengen, - dat werkt tot in je hersenen", legt ouder Shai Epstein uit. "Voor mij is dat al verloren".

Haifa, waar Epstein woont, is een gemengde stad. Maar Joden en Arabieren gaan er naar gescheiden scholen en leven in gescheiden wijken – een typisch beeld in grote delen van Israël. "Het is een ongeschreven wet, om nooit een huis aan een Arabier te verkopen," verklaart Epstein. "Wij worden thuis en in de samenleving vaak geleerd om angst te hebben voor wat anders is dan wij."

Epstein zag Ein Bustan als een mogelijkheid voor zijn zoon om zich met de Arabische cultuur te verbinden. Hij hoopt, dat uitwisseling met de Arabisch sprekende gemeenschap een natuurlijke zaak voor hem zal worden.

Maar de werking van Ein Bustan gaat verder dan de kinderen. Moeder Fatimah Zbidat uit het Bedouïnedorp Bosmat Tabun: "Ik moest leven met het gevoel dat Joden bang voor ons zijn of ons niet mogen. Ik voelde mij ongewenst. Maar hoe kan ik jou beoordelen wanneer ik jou niet ken? Nu heb ik de kans om hen beter te leren kennen, met hen te praten, hun meningen te horen, dat is geweldig. Zij zijn mijn vrienden."

Door de kleuterschool ontmoeten ook Arabische en Joodse *ouders* elkaar regelmatig, wanneer zij hun kinderen komen halen en bij de gezamenlijke activiteiten en vieringen. Zij leren elkaars cultuur kennen via de kinderen.

De geest van Ein Bustan verbreidt zich bovendien in een bredere samenhang.

Bijvoorbeeld tijdens de benefietconcerten die voor Ein Bustan werden gehouden (zie de vorige nieuwsbrieven CB). Op het moment bestaan er vier andere Arabisch-Joodse scholen in Israël. De gemengde gemeenschap van Neve Shalom richtte er één op in de 80er jaren. Drie andere in Jerusalem, Misgav en Wadi Ara worden door de non-profit organisatie "Hand-in hand" gerund.

Nu het bericht over Ein Bustan zich door het land verbreidt, tonen ook andere scholen interesse in deze benadering. "De mensen openen hun hart hiervoor," zegt Shlomian. Hij kreeg telefoontjes van een vrije school leraar in Midden-Israël met een vraag om Arabische liedjes. Een kleuterschool in Jaffa hoopt een eigen Arabisch-Joodse kleuterschool te starten. En ouders in Kiryat Tivon werken aan een gemengde eerste klas in de bestaande vrije school aldaar.

Toch is de overweldigende meerderheid van de scholen in Israël gescheiden. De verhoudingen tussen Arabieren en Joden zijn vaak vijandig of afwezig. Het politieke klimaat is frigide en de kansen op vrede zien er op het moment slecht uit. Volgens Rachel Gottlieb kan het samenleven van beide groepen echter niet van boven afgedwongen worden door politici of door verdragen. Shai Epstein: "Er zal er toch een vorm van vrede komen in de toekomst, maar die moet beginnen in de opvoeding, bij de kinderen."

Wanneer de school uitgaat spelen de kinderen buiten in de zon tot hun ouders ze komen ophalen. De tarwe in de tuin wuift met ieder windje mee. Dan, zonder waarschuwing, begint het te regenen. De kinderen schreeuwen en lachen. Terwijl sommige proberen te schuilen, houden andere kinderen in om de regen te omarmen. Een meisje opent haar paraplu, haar doorweekte maatjes komen erbij. De zon blijft dit alles beschijnen.

"Een meisje opent haar paraplu....."

Tijdens het gesprek over de idealen van de kleuterschool citeert Amir Shlomian uit "De Profeet", een boek van Khalil Gibran. Het is een boeket van poëtische essays over het leven en de mens. In een hoofdstuk wordt 'de profeet' gevraagd iets over de kinderen te zeggen. "Ik probeer altijd aan deze woorden te denken, wanneer ik over kinderen spreek," zegt Shlomian, en citeert enkele regels uit het gedicht:

***De kinderen zijn niet jij, en zij komen alleen door jou heen.
Zij zijn bezoekers in jouw huis en je mag nooit proberen hen te maken
zoals als jijzelf bent.
Zij zijn de pijl en jij bent de boog.
Zij zijn de toekomst en jij bent het verleden.***

Shlomian houdt een moment in na de laatste regel. "Wanneer we hen niet met onze angsten en vooroordelen vullen zullen zij vrij zijn. Zij zouden vrij moeten blijven".

Farah Dosani

*

*

*

4. Anat Tulnai - Dit ben ik, en ik ben gelukkig zoals ik ben .....

Anat Tulnai is een Joodse vrouw, oorspronkelijk uit Haifa. Zij is getrouwd met Ihsan Ka'abiya, een Moslim Bedouïne. Zij schreef ook in de vorige Nieuwsbrief.

Een brug tussen Arabische en Joodse kinderen in Ein Bustan

Welkom Ein Bustan in twee talen

Onze dochter, Maya Ka'abiya Tulnai, viert binnenkort haar 6e verjaardag, en dit is haar tweede jaar in de kleuterschool van Ein Bustan. Haar naam geeft al aan dat zij in een gemengd Arabisch-Joods gezin is opgegroeid. Zij leeft met twee nationaliteiten en twee talen, en moet leren daarmee om te gaan. Het is duidelijk, dat het in Israël niet makkelijk is om 'half-half' te zijn.

Toen mijn man Ihsaan en ik elkaar 9 jaar geleden ontmoetten, gingen onze gedachten over een eventuele gedeelde toekomst gepaard met een aantal zorgen, zeker van mijn

kant. In het huidige Israël is het moeilijk om een gemengd Arabisch-Joods paar te zijn, en nog moeilijker om een bi-cultureel gezin te vormen.

Al jaren voordat Maya in ons leven kwam, voelde ik instinctief dat het nodig is voor kinderen als zij om een omgeving te scheppen die zo beschermd mogelijk is. Dan zou zij al genoeg zelfvertrouwen hebben ontwikkeld, wanneer zij wordt blootgesteld aan meningen en commentaren van mensen die zo'n relatie voor onmogelijk houden, of zelfs zelfs zien als een smadelijke combinatie van dingen die onverenigbaar zijn. "Dit is wie ik ben, en ik ben gelukkig zoals ik ben..."

Toen Maya 4 jaar werd, hoorde ik dat er een plek is, niet ver van ons huis, die Maya nog veel meer te bieden heeft dan een zuivere bi-culturele "veilige bel" in onze door de oorlog getekende realiteit. Die plek is de Ein Bustan kleuterschool.

Sinds die tijd komen we hier, en ik wil niet te lang uitwijden over hoe belangrijk zo'n gemengde kleuterschool voor mij is. Hier ontmoet Maya vrienden die uit beide culturen komen. Haar Arabisch gaat ook vooruit (haar moederstaal is Hebreeuws omdat ik haar moeder ben), en ik kan rustig zeggen dat de relatie tussen haar en de twee culturen in de kleuterschool haar verrijkt heeft. Dat komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in haar trots om zowel Hebreeuws (waar zij mij mee verbindt) als Arabisch te zijn. De invloed van de kleuterschool is ook te zien in het natuurlijke gemak waarmee zij switcht tussen spelen met de kinderen uit het dorp waar haar vader vandaan komt, en de kinderen van mijn zuster.

Uit de vertrouwde relaties die ik met sommige ouders heb, zowel Joodse als Arabische, werd mij duidelijk dat de gemengde kleuterschool ook veel biedt aan

gezinnen met één culturele identiteit, zowel voor nu als voor de toekomst. Maya komt vaak thuis na een dag in de kleuterschool, en vertelt ons wat zij speelde met haar Joodse vrienden en wat met haar Arabische vrienden. Soms verdelen de kinderen zich in "kampen" - Joden spelen met Joden, Arabieren met Arabieren. Ik neem aan dat dit komt omdat de taal een steeds grotere rol speelt bij het vormen van relaties naarmate de kinderen ouder worden. Niettemin is er veel gemengd vrij spel, en geleidelijk ontwikkelen zich relaties die niet afhankelijk zijn van de religieuze of culturele identiteit van elk kind.

Iedereen die meer wil horen over de kleuterschool of over ons, mag mij vragen.

Anat Tulnai

*

*

*

5. Jimlat Sa' adya - De vreugde in haar ogen .....

Jimlat is de Arabische moeder van Razal (4), die Ein Bustan bezoekt

Waarom mijn dochter naar Ein Bustan gaat

Mijn naam is Jimlat, en ik ben één van de tevreden ouders van de Ein Bustan kleuterschool. Laat mij in de eerste plaats alle medewerkers bedanken voor hun inzet voor ieder kind. Ik wens hen allen veel succes, zodat ze door mogen gaan om met heel hun hart te schenken. Veel dank aan hen allemaal.

Laat mij vertellen wat de redenen zijn waarom ik voor deze kleuterschool koos, en waarom ik wilde dat mijn dochter daarheen zou gaan, hoewel velen in onze (Arabische) gemeenschap daartegen waren om verschillende redenen. Eerlijk gezegd, ik was zelf ook ongerust in het begin. Ik dacht dat het moeilijk zou zijn voor haar om met de Hebreeuws sprekende kinderen te communiceren. Maar tot mijn eigen verbazing overdrijf ik niet wanneer ik u vertel, dat zij extreem goed communiceert met hen, zij geniet van hun gezelschap, en zij is vol vertrouwen en vreugde.

Nu ben ik heel gelukkig dat ik mij niet door anderen liet beïnvloeden in mijn beslissing, en dat zij nu in deze kleuterschool is. Het is genoeg voor mij om iedere morgen de vreugde in haar ogen te zien wanneer zij wakker wordt: er zijn geen woorden om haar vreugde te beschrijven wanneer zij op weg gaat naar de kleuterschool om haar vrienden te ontmoeten, zowel de Arabisch- als de Hebreeuws sprekende kinderen.

Laat mij u enkele van de punten noemen die voor mij belangrijk zijn, en die mij ertoe brachten om haar naar deze geweldige kleuterschool te brengen.

Ter informatie: ik werk zelf ook als een kleuterleidster in een Arabisch-Bedouïne school, maar de pedagogische methode is daar totaal verschillend van de vrije school benadering die in Ein Bustan wordt gevolgd. Het doel is anders, of liever gezegd, de methode om het doel te bereiken is anders. Helaas: in onze scholen, (reguliere kleuterscholen en kinderopvang in de Bedouïne sector), overstelpen we de kinderen met schoolse inhoud. Wij kiezen als leraren vóór het kind, en leiden het naar activiteiten die over-academisch zijn: het kind moet zijn letters en cijfers kennen. Wanneer je onze kleuterschool zou bezoeken, zou je kunnen denken dat je in een basisschool bent. Vergeleken daarmee is in de Ein Bustan kleuterschool het kind zelf het belangrijke centrum. Dat is werkelijk zo, het zijn geen holle frasen. In deze pedagogische benadering leert het kind door zichzelf: door te bouwen, te scheppen, te tekenen en te spelen komt het kind tot inzichten en ontdekt het vele dingen...

Kinderen in de tuin van Ein Bustan

Een tweede punt heeft te maken met co-existentie: wij wonen in een land met twee talen en twee volken die als burens naast elkaar leven, samenleven...daarom wilde ik dat mijn dochter zich daar bewust van is vanaf het begin, om te leren de ander te respecteren, om de Hebreeuwse taal te leren, en om te leren door andere kinderen en vrienden. Zij moet weten dat we uiteindelijk allemaal mensen zijn.

In het begin was ik ongerust over deze vragen, en dacht dat ze het niet zou begrijpen, en dat het een heel lange tijd zou duren totdat zij in staat zou zijn om met de Joden te communiceren, maar ik was verrast toen ik haar zag spelen in de zandbak met één van de Hebreeuwse sprekende kinderen, en hoe zij elkaar begrepen en allerlei woorden van elkaar leerden. Werkelijk heel mooi.

Iets anders wat ik heel goed vind is dat het aantal kinderen klein is in vergelijking met de reguliere kleuterscholen in de Arabische sector. Daar beginnen de klassen met 25 tot 35 kinderen. Stel dat eens voor. In Ein Bustan zijn de groepen kleiner, wat de kinderen versterkt en hen een sfeer biedt die het mogelijk maakt om rustig te zijn. Ieder kind ontvangt individuele aandacht als een koning.

Naast alles wat ik u vertelde over de kleuterschool ontmoette ik ook moeilijkheden, vooral dit jaar. Veel van mijn vrienden en familie wilden mij er vanaf brengen om mijn kind naar Ein Bustan te brengen, en probeerden mij te overreden om haar naar een reguliere kleuterschool te sturen. Ook was het moeilijk voor ons om het schoolgeld te betalen. Ik wilde mijn studie voortzetten, en het schoolgeld bovenop het studiegeld voor de universiteit was erg veel. Mijn vrienden zeggen: "Wat is er met jou aan de hand? Ben je gek geworden om haar naar een kleuterschool te brengen waar je voor moet betalen – terwijl zij gratis naar de reguliere (Arabische) kleuterschool kan?"

Ik moet toegeven, dat ik dat een moment heb overwogen, ik dacht: "waarom niet? Misschien zal het makkelijker voor me zijn".... Maar mijn kind was erg gehecht aan haar vrienden en de leerkrachten in de kleuterschool. Tijdens de hele zomervacantie maakte ze tekeningen, en droeg die op aan haar vrienden: "deze is voor Amna, deze is voor Gidi, deze is voor Yael, en deze is voor Eitan ", de leraren in beide Ein Bustan groepen. Ze maakte tekeningen voor al haar vrienden – en zelfs voor de ouders van haar vrienden.

De waarheid is: het is de moeite waard om te betalen en de moeite waard om te investeren, hoeveel het ook is. Omdat de resultaten die ik zie verbazingwekkend zijn. En het is genoeg dat zij echt gelukkig en tevreden is en met liefde iedere dag naar de kleuterschool gaat. De thuisbezoeken onder kinderen zijn heel leuk, en maken hen steeds gelukkiger om alles over de andere cultuur te weten en te respecteren, en hun taalvermogens groeien op een eenvoudige en speelse manier.

Tot slot wil ik de medewerkers nogmaals bedanken, en hoop dat zij doorgaan met het opbouwen van een lagere school vanuit de vrije school benadering. Ik heb goede hoop, dat het zou kunnen lukken, en dat mijn dochter daarin verder kan tot het einde van de bovenbouw.

Jimlat Sa'adya

* * *

6. Cornelis Boogerd - Nieuwe wegen voor de vrije scholen in Israël

De vrije school pedagogie heeft in Israël een grote vlucht genomen sinds de eerste school in 1989 werd opgericht, net als in de landen in Oost-Europa. De vrije schoolbeweging is dus nog erg jong, en biedt als zodanig een vernieuwing binnen het schoolsysteem in Israël, met alle discussies en weerstanden die daar bij horen. Er zijn nu 13 vrije scholen, en 80-100 vrije kleuterscholen en losse klassen. Veel wordt gesproken over de genezende mogelijkheden van de vrije school pedagogie (Healing Education). In de sociale context van Israël is zo'n pedagogie broodnodig. Een recente studie liet zien, dat 42% van alle kinderen in Israël lijden onder het zogenoemde Post-Traumatic Stress Disorder. (PTSD) Zoals de naam al zegt, gaat het hierbij om symptomen als gevolg van traumatische spanningen. Binnen de vrije scholen zelf groeit welliswaar het bewustzijn dat er iets gedaan moet worden aan de oorzaken daarvan, maar er zijn verschillende meningen over. Op één na zijn alle vrije scholen Joods. Drie initiatieven zoeken nieuwe wegen.

♦ *Tamrat El Zeitun*

Behalve Ein Bustan is er sinds enkele jaren ook een vrije school en kleuterschool voor Arabische kinderen El Zeitoun in Shfaram. Deze school heeft een samenwerkingsrelatie met de Joodse vrije school in Hardouf. De school maakte geen gemakkelijke start, maar wordt van alle kanten gesteund.

♦ *Opleiding leraren Westoever*

Een tweede initiatief biedt aan leraren uit de bezette gebieden van Palestina op de west-oever van de Jordaan een opleidingsprogramma om de vrije schoolpedagogie te leren.

♦ *Ein Bustan*

Tot dusver het enige vrije school initiatief waar Arabische en Joodse kinderen gemengd naar school gaan, en beide talen en culturen gelijkwaardig naast elkaar aangeboden worden.

Ein Bustan neemt ook binnen de vrije schoolbeweging het voortouw in de discussies. Na vier jaar is de kleuterschool gevestigd en heeft bewezen in een behoefte te voorzien. Het initiatief wordt door de buitenwereld nauw gevolgd, en werd tot een baken van hoop voor vele anderen die vrede willen in de omgeving van de kleuterschool. Maar ook uit andere delen van Israël is er belangstelling, met name bij pedagogen die een andere weg zoeken.

Om daaraan tegemoet te komen organiseerde Ein Bustan o.a. vredesconcerten en andere activiteiten die een opening vormen voor gemengde bezoekers uit de omgeving. Verder organiseerde Ein Bustan in oktober een bijeenkomst voor mensen uit de vrije school beweging in Israël, om de mogelijkheden voor 2-talig onderwijs te onderzoeken. Amir Shlomian kondigde deze bijeenkomst aan in zijn bericht. Zoals vaak in Israël, werd deze ontmoeting heel intensief beleefd. Er werden dramatische persoonlijke verhalen verteld, die de gespletenheid van deze samenleving zichtbaar maken. Voor ons uit Nederland zijn zulke verhalen verbazingwekkend.

Zo werd er verteld over een Arabische jongen, die in 2000 van top tot teen in het verband op school kwam. "Wat is er met jou gebeurd?" werd hem gevraagd. Hij vertelde dat hij door de politie in elkaar geslagen was, toen hij met een groep Arabische jongens rellen wilde schoppen in enkele Joodse dorpen, ook in Harduf waar de school is gevestigd. De politie had hen er met harde hand van weerhouden. In die tijd waren er in verschillende gebieden in Galilea rellen uitgebroken. "Maar waarom wilde je dat dan doen", vroegen zijn klasgenoten hem, "wij zijn toch jouw vrienden?" Zij waren verbaasd, omdat deze Joodse vrije school toch ook enkele Arabische scholieren uit de omgeving had aangenomen. De onderlinge verhoudingen op school waren vriendschappelijk. Maar toen er rellen ontstonden deed hij toch mee in de Arabische groep jongeren.

Een ander verhaal vertelde een leraar van dezelfde vrije school in Hardouf. Hij leerde tijdens de geschiedenisles het standaardverhaal dat op alle Joodse scholen wordt geleerd over de oprichting van de staat Israël op 15 mei 1948. Hij had echter een Arabisch meisje in zijn klas, dat begon te huilen en uiteindelijk wegrende. Na veel gepraat kon men haar overhalen om terug te komen en haar verhaal te doen. Zij vertelde over de 'Naqba', de 'Catastrofe' zoals de Palestijnen die dag noemen. Haar familieleden moesten toen vluchten, er was op hen geschoten, en zo kwamen zij uiteindelijk in Galilea terecht. Iedereen was geschokt, ook de leraar. Op de Joodse scholen leert men daar niets over. Sterker nog, in juni besloot onderwijsminister Gideon Saar het woord Naqba uit de leerboeken van de Arabische scholen te verwijderen. De radicale minister van buitenlandse zaken Lieberman wilde zelfs de herdenking van de Naqba door de Arabieren strafbaar maken. Beide pogingen mislukten zover. De leraar was zelf ook zeer onder de indruk, en zal zijn geschiedenislessen in de toekomst zeker anders gaan inrichten.

Deze verhalen maken duidelijk, hoeveel er ook in vrije schoolkringen nog te doen is. De school in Hardouf had al een stap gedaan door ook Arabische leerlingen op te nemen in deze Joodse vrije school. Niettemin zijn er echter nog vele horden te nemen. De vrije school pedagogie heeft echter veel mogelijkheden om genezend te werken in deze situatie, en te helpen bruggen te bouwen tussen mensen. Het werk in deze richting is van niet te onderschatten waarde en verdient onze steun.

Cornelis Boogerd

*

*

*

Activiteiten:

Uw steun is nog steeds nodig

Amir Shlomian, de oprichter van Ein Bustan, gaf echter duidelijk aan, dat verdere hulp nog nodig is, ook al is er nu overheidssteun. Hij legt uit, dat die steun zeer onregelmatig is, en verder dat Ein Bustan veel extra werk doet om vredespedagogie te verbreiden, en tweetalige onderwijs vanuit de vrije schoolpedagogie te verdiepen, zowel in haar directe omgeving, als ook binnen de vrije schoolbeweging in Israël. Verder zijn er voorbereidingen voor een gemengde eerste klas in de vrije school in Tivon. Voor al deze extra activiteiten is geld nodig. De donaties voor Ein Bustan worden nog steeds goed besteed! Zij maken vooral de extra activiteiten in Ein Bustan mogelijk. U kunt Ein Bustan eenmalig steunen, of ook regelmatig een bedrag overmaken.

Actie Lentbazar Vrije School De Zwaan - Zutphen

Gelukkig zijn er toch steeds weer mensen die voor Ein Bustan een actie willen ondernemen. Zoals de vrije school in Zutphen, die een deel van de lentebazar voor Ein Bustan heeft bestemd, en €725.- schonk. Motor achter de actie was leraar Hans Beumer. Wie de fotos van de actie wil bekijken kan ze vinden op de website van de school: www.vrijeschooldezwaan.nl. Namens Ein Bustan: hartelijk dank!

8. Over de Werkgroep Ein Bustan Nederland

Het Arabische woord EIN BUSTAN is moeilijk te vertalen. EIN betekent zowel Oog als Bron – een BUSTAN is een ommuurde tuin met olijven en cactussen, zoals die in de Arabische gebieden veel te zien waren, maar nu vaak vervallen zijn. Het is een mooie naam voor een kleine oase van menselijkheid, waar de vrije school pedagogie op een creatieve manier vruchtbaar kan worden als vredespedagogie. De bron van de vrije school pedagogie is de antroposofie, die inzicht geeft in het wezen van de mens dat in iedere cultuur op een andere manier tot uitdrukking komt.

De Werkgroep Ein Bustan werd opgericht op 29 september 2006 door Vally Cornelius en Cornelis Boogerd. Vally heeft 14 jaar in Israël gewoond, en spreekt ook de taal. Regelmatig bezoekt zij haar dochter en kleinkinderen, en de kleuterschool Ein Bustan. In 2005 hield zij een inzamelingsactie voor dit initiatief, en bracht 7000.- € bijeen. Daarna wilde zij haar actie een regelmatig karakter geven en zocht daartoe contact met ondergetekende, als bestuurslid van Stichting Helias. Samen richtten wij de werkgroep Ein Bustan Nederland op, die met Stichting Helias een samenwerking vond. Tot dan ondersteunde Stichting Helias vooral initiatieven, die in Oost-Europa spirituele vernieuwing willen brengen, zoals vrije scholen, heilpedagogische initiatieven en biologisch dynamische projecten. Helias ging echter met de tijd mee, en staat ook open voor andere regio's, hulpvormen en initiatieven in een tijd, die steeds meer een globaal karakter krijgt.

Colofon:

U kunt Ein Bustan ondersteunen op de girorekening van Stichting Helias: **643965** onder vermelding van: **Ein Bustan**. Stichting Helias is een art. 23 stichting, waardoor u uw schenking van de inkomsten belasting kunt aftrekken. Inlichtingen over het initiatief bij:

- ◆ Vally Cornelius :
  - Telefoon: 0318-414881
  - e-mail : valentine.cornelius@hetnet.nl
- ◆ Cornelis Boogerd: - e-mail: clboogerd@zonnet.nl.

Namens Ein Bustan danken wij u voor uw steun,

*Vally Cornelius
Cornelis Boogerd*

De zandbak in Ein Bustan

How you can help:

A donation to Maayan Babustan represents support for a future characterized by true friendship and peace.

Tax exempt donations in Euros may be sent to Foundation Helias, Akker 85 - 3732 XC De Bilt, The Netherlands, Account number 643965 at the Postbank in Holland . Please mark as donor advised to "Maayan Babustan" Contact:

Cornelis Boogerd, clboogerd@zonnet.nl

Vally Cornelius, Tel. 0318-414881 email: valentine.cornelius@hetnet.nl

It is also possible to send a donation directly to our bank account in Israel, the details are : Maayan Babustan (Amuta #580444263) account number: 283753, , SWIFT: POALILIT, Bank Hapoalim, Kiryat Tivon , Branch 735, Kikar Ben-Gurion 1, Kiryat-Tivon 36110, Israel

Maayan Babustan Arab Jewish Waldorf Kindergarten,
13 Narkisim St. 36073, Kiryat Tivon, Israel, phone: +972-4-9536012
einbustan@yahoo.com web: <http://www.einbustan.org>